

Stockholm den 5 oktober 2020

Näringsdepartementet, FJR
n.remissvar@regeringskansliet.se

Camilla.frisch@regeringskansliet.se

Yttrande över Naturvårdsverkets förslag på jakttider, ärenden: N2020/01735/FJR

Sveaskog vill framhålla att Naturvårdsverkets beredning av jakttiderna har genomförts på ett ambitiöst och noggrant sätt och ställer sig bakom flertalet av myndighetens förslag på jakttider för landets klövvilt.

Sveaskog är Sveriges största skogsägare och upplåter våra marker till cirka 25 000 jägare. Bolagets erfarenhet och uppfattning är att en majoritet av landets jägare utövar sitt jaktintresse med stort engagemang och har en ambition att nå de avskjutningsmål som beslutats men att jägarkåren behöver utökade jakttider för att lyckas öka måluppfyllelsen.

Sammanfattning

Sveaskog väljer att lämna synpunkter på föreslagna jakttider för de viltarter som främst påverkar skogsbruket.

Sveaskog tillstyrker följande förslag, med vissa ändringar eller tillägg:

- Fasta datum för älgjaktens start och slut. Med tillägg att bolaget yrkar att området med oktoberjakt ska ha startdatum 1oktober.
- Utökad jakttid för kronhjort med tillägget att bolaget yrkar att även hind ska vara lovlig 16/8 – 30/9, också i marker utanför kronhjortsskötselområden och att jakttiden ska gälla i hela landet. Samt att jaktstart för handjur av kronhjort, harmoniseras med jaktstart 1/10 för älg i södra Sverige.
- Utökad jakttid för rådjur, med tillägget att råbock ska vara tillåten 1/5 – 15/6 i hela landet.
- Att älgjakt under skymningstimmen tillåts.
- Att tid för jakt med hund efter klövvilt ska avslutas den 31/1. Med tillägget att bolaget yrkar att jakt på älg med ställande hund ska vara tillåten även i februari.
- Att utöka den allmänna jakttiden för dovhjort. Med tillägget att bolaget yrkar att även dovhjortshind ska vara lovlig under tiden 1/9-30/9.

Sveaskog avstyrker följande förslag, med vissa ändringar eller tillägg:

- Att länsstyrelserna ska ha rätt att besluta om uppehåll i jakttiden efter älg i området med septemberjakt.
- Att jakt efter kronvilt med hund först ska tillåtas från den 8/10. Jakttiderna behöver utökas, harmoniseras och effektiviseras så att hund tillåts vid jakt efter kronvilt från den 1 oktober.
- Att hund inte ska vara tillåtet vid jakt i februari.

Generella synpunkter

Sveriges stora klövviltstammar utgör både en värdefull och uppskattad resurs samtidigt som höga betesskador är ett stort problem för samhället. Det höga betestrycket medför stora förluster för skogsnäringen. Viltbetet hör till de främsta utmaningarna för att kunna öka den framtida tillgången på förnyelsebar skogsråvara som är en förutsättning för att infria regeringens vision om att bli världens första fossilfria välfärdsnation. En anpassad klövviltpopulation identifierades i Skogsstyrelsens samverkansprocess för en ökad skogsproduktion som en av de i särklass viktigaste åtgärderna för att öka tillgången på förnyelsebar skogsråvara (Skogsstyrelsen Rapport 2019/24).

Det är positivt att Naturvårdsverket nu vill ge en ny riktning och bättre förutsättningar för klövviltförvaltningen. Sverige står inför ett vägval om vi ska vidta de regeländringar och åtgärder som krävs för att infria intentionen i riksdagsbeslutet 2010 om en älgstam i balans med fodertillgången, i denna balans ska även det övriga klövviltet ingå, och nå fossilfrihet eller om detta endast ska vara uttalade visioner. Med sitt förslag anser Sveaskog att Naturvårdsverket tydligt agerar i enlighet med den del av *Strategi för svensk viltförvaltning* som säger att "*Populationsreglerande jakt på arter som orsakar stora skador bör särskilt främjas.*" Med harmoniserade och förlängda jakttider ökar möjligheten att uppfylla avskjutningsmålen i älgförvaltningsplanerna samt även öka avskjutningen av det övriga klövviltet. Sveaskog tillstyrker därför huvuddragen i det förslag till jakttidsändringar som Naturvårdsverket föreslår.

Viltskadornas ekonomiska konsekvenser

Det svenska skogsbruket finansierar sedan 2014 landsomfattande inventeringar av älgbetesskador på skog, ÄBIN. Uppföljningen görs för att ge ett faktaunderlag till älgförvaltningen och för att följa upp om samhällets mål för tolerabla¹ betesskador uppnås. Med hjälp av de senaste årens ÄBIN-resultat och Skogforsks studier av tillväxtnedsättningar till följd av betesskador har skogsbruket under 2020 gemensamt beräknat de tillväxtförluster och samhällskostnader som en minskad skogsproduktion till följd av betesskador medför². Beräkningarna visar på mycket stora konsekvenser:

¹ Samhällets mål innebär bland annat att minst 7 av 10 förnygrade tallstammar ska vid 5 m höjd vara oskadade. Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma målsättning har likartad innebörd.

² Rapporten där dessa beräkningar redovisas har tagits fram i samarbete mellan Billerud-Korsnäs, Holmen, LRF Skogsägarna, Mellanskog, Norra Skog, SCA, Skogsindustrierna, Stora Enso, Sveaskog och Södra och bifogas detta remissvar.

- Tillväxtförlusten, utöver den tolerabla nivån, om viltbetet fortsätter på nuvarande nivå beräknas för hela landets skogliga produktionsmark till 6,9 miljarder m³fub/år, (fast kubikmeter under bark) vilket motsvarar ca 10 procent av den nuvarande årliga avverkningen.
- Den genomsnittliga ekonomiska förlusten, utöver den tolerabla nivån, för skogsbruket i hela landet beräknades till 1,4 miljarder kronor per år i förlorat skogsnetto.
- Samhällskostnaderna för skadorna kan relateras till uteblivet förädlingsvärde. En beräkning av detta inom skogsbruk och skogsindustri visade att betesskadorna på nationell nivå orsakar ett minskat förädlingsvärde på 11,9 miljarder kronor årligen, utöver den tolerabla nivån, om betesskadorna fortsätter på nuvarande nivå. Den totala skadan beräknades till 20,5 miljarder kronor/år, och den skada som tolereras av skogsbruket motsvarar således ett förädlingsvärde på 8,6 miljarder kronor/år. Till detta ska läggas de betydande risker för andra skador som uppstår i framtiden, på grund av att markägare gör trädslagsval som innebär lägre risk för betesskador, men som inte är optimala för växtplatsen.
- Om den uteblivna tillväxten, utöver den tolerabla nivån, räknas om till avverkningsvolym motsvarar det cirka 6 600 arbetstillfällen i skogsbruk och skogsindustri. Om man dessutom räknar in alla indirekt sysselsatta (underleverantörer) är effekten cirka 11 700 uteblivna arbetstillfällen.
- Den minskade tillväxten, utöver den tolerabla nivån, bedöms långsiktigt motsvara ett årligt CO₂-upptag på nästan 12 miljoner ton per år, eller ca 23 procent av dagens svenska utsläpp av fossilt CO₂.

En markägare är ansvarig för att ny skog etableras efter en avverkning. I en situation där Skogsstyrelsen bedömer att en plantskog inte når upp till lagkraven vad avser täthet och andel huvudstammar, kan myndigheten förelägga markägaren att vidta åtgärder för att komma till rätta med bristerna. Detta gäller oavsett om markägaren haft rådighet över orsaken till bristerna eller inte. För markägaren innebär ett föreläggande ofta att nya kostsamma föryngringsåtgärder behöver vidtas. Jakträtten är en del av äganderätten, vilket bör innebära att markägaren ges möjlighet att i större utsträckning än i dag använda sig av denna rätt för att undvika skador till följd av högt betetryck, på skogen. Sveaskog anser att Naturvårdsverkets förslag om nya jakttider, med vissa kompletteringar, i stor utsträckning innebär sådana ökade möjligheter för markägaren.

Detaljerade synpunkter

Tider för jakt efter älg

Sveaskog tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om tidigare och fasta datum för älgjaktens början. Bolaget ställer sig även bakom myndighetens förslag om ett fast datum, 28(29) februari, för älgjaktens avslutande. Fasta start- och sluttider kommer att medföra en ökad förutsägbarhet för samtliga intressenter.

Sveaskog tillstyrker jaktstart den 1 september inom septemberjaktområdet.

Sveaskog avstyrker jaktstart den 8 oktober inom oktoberjaktområdet och yrkar på jaktstart den 1 oktober.

Sveaskog tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om att jakt på älg ska tillåtas 1 timme efter solens nedgång och harmoniseras med reglerna för det övriga hjortviltet.

Sveaskog avstyrker Naturvårdsverkets förslag att länsstyrelsernas ska få besluta om brunstuppehåll eller sk helgförbud. Mer än hälften av älgarna skjuts i länen som har septemberjakt och ett borttagande av länsstyrelsernas möjlighet att besluta om uppehåll är den enskilt viktigaste förändringen för att öka möjligheten att nå älgförvaltningens mål i dessa län. Efter oktober månad minskar avskjutningen dramatiskt till följd av snöförhållanden och förekomst av ren. En sammanhållen jaktperiod utan uppehåll under september och oktober skulle ge ökade förutsättningar för jägarna att nå avskjutningsmålen, skulle minska konfliktytorna med rennäringen och skulle minska behovet av vinterjakter samt skyddsjakter. Om en till antalet minskande jägarkår i norra Sverige ska kunna skjuta väsentligt fler älgar så behöver förutsättningarna i form av längre jakttid utökas.

Sveaskog förordar även utökat septemberjaktområde för älgjakt så att de län som idag endast har septemberjakt i delar av länet får hela länet inkluderat. Stora delar av dessa län har svåra problem med älgbetesskador och generellt är jägare mer engagerade i den tidiga älgjakten och utökade jakttider skulle därmed ge fler jakttillfällen och öka möjlighet att nå beslutade avskjutningsmål.

Sammantaget skulle dessa förslag öka möjligheterna att älgförvaltningsplanernas mål uppfylls och därmed förbättra möjligheterna till att uppnå beslutade effektmål för klövviltförvaltningen.

Tider för jakt efter kronhjort

Sveaskog välkomnar och tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om utökade jakttider för kronhjort i februari.

Sveaskog yrkar att allmän jakt ska införas på hind och kalv och att det ska gälla under tiden 16 augusti till och med 28 (29) februari samt att samma jakttider ska gälla för kronhjort i hela landet. Sveaskog avstyrker Naturvårdsverkets förslag om kortare jakttid för hind utanför kronhjortsskötselområden. Trots att kronhjortsstammen ökat kraftigt i Skåne och orsakar betydande kostnader för markägare så lämnar Naturvårdsverket förvaltningen oförändrad. Sveaskog ser inte att det finns grund för en skillnad mellan förvaltning av kronhjort inom och utanför Skåne län då problematiken med betesskador är densamma.

Tider för jakt efter dovhjort och rådjur

Sveaskog tillstyrker förslaget om jakt på hind och kalv av dovhjort under tiden 1/3 till 31/3. Sveaskog yrkar att hind av dovhjort ska vara lovlig under tiden 1/9 till 30/9. Jakten ska endast få genomföras i form av smyg- och vakjakt och Sveaskog har stor tilltro till jägarnas etik och förmåga att välja djur så att hind inte skjuts bort från sin kalv.

Sveaskog yrkar att jakt på råbock ska vara tillåtet i hela landet 1/5 till 15/6.

Tider för jakt efter vildsvin

Vildsvin uppfattas inte ha lika stor direkt påverkan på skogsbruket som hjortviltet men har en indirekt påverkan eftersom en väsentlig del av födan är vegetabilisk och därmed påverkar det totala foderutbudet. Sveaskog ställer sig bakom LRF's yttrande om jakttider för vildsvin.

Tider för jakt och jaktträning med hund

Sveaskog avstyrker den bokstavliga tolkningen av Naturvårdsverkets förslag om att älgjakt med ställande hund endast ska vara tillåten under september.

Sveaskog yrkar att följande förslag på jakttider ska gälla vid jakt med hund.

Hund som ställer älg. den 21 aug.–den 28 (29) februari.

Hund som förföljer älg där älgjakten börjar den 8 okt. den 1 okt. –den 31 jan.

Hund som förföljer älg där älgjakten börjar den 1 sept. den 21 aug.–den 31 jan.

Om snöförhållanden inte medger det så reglerar hundjakten sig själv eftersom jägarna varken kan eller vill använda hund vid skarsnö eller stort snödjup.

Skydds jakt bilaga 4 till jaktförordningen

Sveaskog tillstyrker förslaget om att bestämmelsen i bilaga 4 punkt 12 om skydds jakt på älg ändras, så att bestämmelsen gäller oavsett hur den aktuella jaktmarken är registrerad och att starten för skyddsjakten tidigareläggs.

Sveaskog tillstyrker förslaget att *”Årskalv av kronhjort får jagas om kronhjort orsakar stamskada på barrträd den 1 juli–den 15 april.”*

För Sveaskog

Fredrik Klang
Skogsbrukschef

Ronny Löfstrand
Viltspecialist